

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z odwołania R.Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Zabrze

o prawo do emerytury górniczej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 18 marca 2025 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 listopada 2023 r., sygn. akt III AUa 413/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 3 listopada 2023 r., III AUa 413/23 oddalił apelację organu rentowego od wyroku z dnia 17 lutego 2023 r., VIII U 1442/22, którym Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił decyzję z 28 listopada 2022 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Zabrze w ten sposób, że przyznał odwołującemu R.Z. prawo do emerytury górniczej poczynając od 1 listopada 2022 r.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymagającą rozstrzygnięcia, czy na gruncie art. 50a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, może zostać przyznane prawo do emerytury górniczej po ukończeniu przez górnika 65 roku życia, czyli po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego?

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez oddalenie odwołania oraz zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest uzasadniony. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., tj. na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów zachodzi wtedy, gdy niejednolita wykładnia wskazanego przez skarżącego przepisu wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie bądź kiedy przepis ten nie doczekał się wykładni w kierunku wskazywanym przez skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 42436; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Nie można uznać, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 Nr 13, poz. 5).

Tymczasem kwestia, której wyjaśnienia domaga się skarżący została już wyjaśniona w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 4 lipca 2023 r., I USKP 90/22 (LEX nr 3578526) Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że emerytura w niższym i w powszechnym wieku emerytalnym to odrębne rodzaje emerytur. Dlatego nie ma przeszkód prawnych, aby ubezpieczony pobierający emeryturę przyznaną mu w niższym wieku emerytalnym domagał się następnie przyznania emerytury przysługującej w tzw. powszechnym wieku emerytalnym, ponieważ ze względu na odmienne przesłanki nabycia prawa do obu tych świadczeń organ rentowy powinien wydać decyzje w oparciu o różne podstawy prawne przysługujących ubezpieczonemu świadczeń emerytalnych, a następnie wypłacać na podstawie art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej świadczenie wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego (por.m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., I UK 82/06, LEX nr 424489 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13, LEX nr 1342169).

Warto także zwrócić uwagę, że w uzasadnieniu uchwały z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13 (LEX nr 1342169), Sąd Najwyższy podkreślił, że przyjmuje się odrębność emerytur, wobec różnych podstaw prawnych (tytułów) ich przyznawania, co oznacza, że na emeryturę można przechodzić kilka razy. W postanowieniu z dnia 2 marca 2017 r., I UZ 61/16 (LEX nr 2284204) Sąd Najwyższy stwierdził ponadto, że brak jest regulacji prawnej wykluczającej możliwość nabycia prawa do emerytury górniczej unormowanej w art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej w przypadku ubezpieczonego, który uzyskał już prawo do emerytury górniczej z art. 50e tej ustawy, tj. emerytury przysługującej bez względu na wiek i zajmowane stanowisko z tytułu wykonywania przez 25 lat pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Stanowisko to nie budzi wątpliwości w orzecznictwie sądowym (por. uzasadnienia wyroków Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 kwietnia 2016 r., III AUa 1415/15 oraz z dnia 3 listopada 2016 r., III AUa 1200/16). Przepisy art. 50a i art. 50e ustawy emerytalnej stanowią autonomiczne i odrębne względem siebie podstawy nabycia prawa do dwóch odrębnych emerytur górniczych. Pierwsza dotycząca emerytury górniczej w wieku obniżonym, która przysługuje po osiągnięciu wymaganego wieku i odpowiedniego stażu jakiegokolwiek pracy górniczej i równorzędnej. Druga dotyczy emerytury górniczej bez względu na

wiek i zajmowane stanowisko, która przysługuje, bez względu na wiek, po przepracowaniu 25 lat kwalifikowanej pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zatem na emeryturę górniczą można przechodzić kilka razy.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[SOP]

[a.ł.]